24.02.23р. 01гр. укр. мова

Доброго дня! Тема уроку. Контрольний твір на морально-етичну тему в публіцистичному стилі

Увага! Виконані завдання надсилати за електронною адресою: moshev2020@icloud.com

ХІД УРОКУ

1. Пригадайте :

- Які особливості публіцистичного стилю ?
- Що є основною метою публіцистики? (Вплинути на громадську думку.)
- Назвіть відомі вам жанри публіцистики. (Заклики, прокламації, відозви, звернення, статті, нариси, памфлети, фейлетони, репортажі, інтерв'ю, огляди, звіти, замітки, радіо-, кіно- й телепублiцистика.)
- Які газетні та журнальні публікації, прочитані останнім часом, вас найбільше вразили, примусили задуматися?
- Які проблеми порушувалися в них?

2. Дослідження-характеристика

Прочитайте народні вислови. З'ясуйте, яких загальнолюдських і моральних цінностей вони стосуються?

Будь господарем своєму слову. Добре ім'я – краще багатство. Світ не без добрих людей. Красніша цнота од золота. Безчестя гірше смерті. Добро стратиш – наживеш, честь утратиш – пропадеш. Сумління – найкращий порадник. Скупий бідніший від жебрака. Хто хоче пропасти – нехай навчиться красти. Зароблений сухар кращий від краденого бублика. Хто вчора збрехав, тому завтра не повірять. Усе з рук валиться, а він хвалиться. Моя хата скраю, я нічого не знаю. Чоловік без друга – що їжа без солі(народна мудрість).

3. Робота зі словником

Мораль – система поглядів і уявлень, норм і оцінок, що регулюють поведінку людей.

Етика – норми поведінки, сукупність моральних правил, якими керується людина в житті.

Проблемна ситуація

- Що ви розумієте під морально-етичною темою?
- Чи завжди можна чітко розмежувати морально-етичну й суспільну теми?

– Поміркуйте, які морально-етичні проблеми хвилюють сучасних старшокласників?
– Сформулюйте ці проблеми так, щоб їх можна було використати як назви статей.

4. Робота над текстом-зразком

Творче спостереження з елементами аналізу

Прочитайте текст. Визначте стиль мовлення. З'ясуйте, чи актуальна тема в ньому висвітлюється. Дайте назву. Виділіть у тексті мікротеми, автосемантичні речення.

Милосердя й доброта – два крила, на яких тримається людство. Як же могло так статися, що милосердя втратило сьогодні свою цінність, а його зміст звівся в основному до милостині? Невже для того, щоб виіскрити доброту із наших сердець, потрібен землетрус чи Чорнобиль? Хіба без них не можна бути милосердними? Хіба у звичайному житті немає людей, які потребують допомоги?

Ще з часів давньоруських благодійність була традицією нашого народу. Цілком природним і закономірним уважалося допомогти знедоленому, нещасному, поділитися шматком хліба, дати притулок бездомному, захистити старість і немічність, порятувати хворого чи каліку, відстояти скривдженого.

Доброта й милосердя – багатоликі. Потреба в них повсякчасна. Навіть тоді, коли немає біди, навіть там, де гори спокійні й твердь земна не хитається під ногами.

В Україні проживає майже 2 мільярди одиноких людей. Близько 200 тисяч із них цілком або частково не здатні обслуговувати себе. 15 тисяч із них знаходяться в будинках-інтернатах, їх об'єднує немічність, самотність.

У злигоднях живуть більше мільйона наших земляків. Є й таких немало, що існують на межі бідності.

Сумні цифри, незвичні. Та це – правда життя. Важко уявити, що люди страждають не тільки від того, що не щодня мають свіжий хліб, а й через те, що не чують вкрай необхідних теплих слів.

А чи задумувалися ви над тим, що таке доброта? Звичайна людська доброта? Добросердечність? Чуйність? Справді, різні люди є у світі. Та все ж хочеться вірити, що більше хороших. Письменник, учений Білецький-Носенко писав: «Думай добре, роби добре – і буде добро». На злі далеко не заїдеш. Добро – не наука, воно – дія. Прикладів тому в нашому житті безліч , вони є на кожному кроці.

Колись у Сербії був закон: той, хто одружувався, мав посадити 75 оливкових дерев. Оливки живуть і плодоносять 400 років. Уже давно немає

тих, хто саджав ці дерева. Забули їхні імена, імена їхніх правнуків, а дерева, посаджені в XVII столітті, плодоносять і радують людей ще й сьогодні.

Віддані людям тепло й душевна доброта обов'язково повернуться до вас. Маємо таке коротке життя, тож хай не буде в ньому місця злим помислам.

(За Г.С.Грай)

Виділіть у тексті тезу, доведення й висновки.

5. Робота з пам'яткою (за С.А. Омельчуком)

Пам'ятка
«Як працювати над твором-роздумом на морально-етичну тему в публіцистичному стилі»

1. Продумайте послідовність викладу думок, складіть план майбутнього твору.
2. У вступі сформулюйте тезу, яку вам треба довести в основній частині твору.
3. Обґрунтовуючи твердження, використовуйте переконливі аргументи й докази, наводьте приклади.
4. Висловіть власне ставлення до порушеної у творі проблеми.
5. Свої міркування ілюструйте відомими сентенціями, крилатими висловами, прислів'ями та приказками морально-етичної тематики.
6. Використовуйте слова й сполучення слів, що пов'язують тезу й аргументи, аргументи й висновок: тому що, оскільки, тому, відтак, таким чином, отже та ін.
7. Завершіть роздум висновком у вигляді побажання, заклику, звернення чи поради.
8. Дотримуйтеся вимог публіцистичного стилю (доречно вживайте риторично-питальні речення, вставні слова й словосполучення, звертання, багатозначні слова й емоційно-експресивну лексику).

6. Написання твору

Користуючись пам'яткою, виписаними в зошити «позичених» думок афоризмами, складіть твір-роздум на одну з тем:

✔ Роби добро – добром озветься.

✔ Людина починається з добра.

Афоризми про добро

Сама доброчинність стає вадою, коли застосовують її помилково.

(О. Довженко)

Кожного разу, коли тобі чого-небудь дуже хочеться, спинись і поміркуй: чи добре те, чого тобі хочеться (Л. Толстой).

Добрій людині буває соромно навіть перед собою (А. Чехов).

Держави гинуть тоді, коли не можуть відрізнити добрих людей від поганих (Антисфен).

І тільки той прожив немарно,
Хто злу ішов наперекір (І. Муратов).

Немає величі там, де нема простоти, добра й правди (Л. Толстой).

Коли Добро безсиле, воно — Зло (О.Уальд).

Домашнє завдання

1. Випишіть у зошити «позичених» думок 10 афоризмів про людські чесноти, взаємини між людьми.
2. Прочитайте текст, виконайте завдання до нього.

Міф

1. Міф – це оповідь про богів і героїв, які брали участь у творенні світу. 2. Поняття ***міфологія*** має кілька значень: сукупність оповідей однієї культурно-історичної традиції (скажімо, індоєвропейської, слов'янської, української); особлива форма світосприймання; наукова дисципліна, яка досліджує міфи й міфологічні системи. 3. Міф – спосіб пізнання світу. 4. У міфологічній свідомості макрокосм (природа) й ***мікрокосм*** (людина) взаємопов'язані й становлять єдину систему світобачення, де світ пізнається через людину й навпаки.

5. Релігія обожнює вищу силу, а міф – сили природи й пристрасті людської душі. 6. Тому **язичництво** – це швидше не релігія, а міфологія. 7. За переконаннями давніх слов'ян-язичників, увесь світ пронизаний потужною демонічною силою. 8. Вона небезпечна, хоча й не завжди призводить до трагедії. 9. Цю силу можна задобрити, або відстрашити за допомогою різноманітних обрядів і ритуалів. 10. Носіїв такої енергії у християнстві прийнято називати нечистою силою, а охороняти людину від її впливів покликані Спаситель, ангели, архангели й святі.

Завдання до тексту

1. У якому з речень тире стоїть між підметом і присудком:

   а) першому;

   б) третьому;

   в) шостому;

   г) усі відповіді правильні.

2. Яке зі слів написано в тексті неправильно:

   а) міфологія;

б) язичництво;

в) Спаситель;

г) мікрокосм.

3. Що виділено дужками в другому реченні:

а) вставлену конструкцію;

б) вставну конструкцію;

в) вставне слово;

г) однорідні члени речення.

4. Яке з речень є складносурядним:

а) перше;

б) п’яте;

в) шосте;

г) дев’яте.

5. Просте неповне речення є частиною складного:

а) другого;

б) четвертого;

в) п’ятого;

г) десятого.

6. Яке з речень ускладнено складеними іменними присудками:

а) перше;

б) п’яте;

в) шосте;

г) дев’яте.

7. У якому з речень допущено пунктуаційну помилку:

а) другому;

б) шостому;

в) сьомому;

г) дев’ятому.

8. Яке з речень ускладнено відокремленим додатком:

а) перше;

б) друге;

в) сьоме;

г) десяте.

9. У якому з речень є прикладка:

а) четвертому;

б) п’ятому;

в) шостому;

г) сьомому.

10. У якому з речень є чотири однорідні підмети:

а) першому;

б) десятому;

в) другому;

г) четвертому.